De Gemeenteraad Echt-Susteren

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: woensdag 15 december 2021
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z21/093193-D - 107314
Datum B&W-verg.: dinsdag 2 november 2021

Portefeuillehouder(s): G.H.C. Frische

Onderwerp
Regionale samenwerking inwoners met complexe problematiek

Samenvatting
Voor het beleid op het gebied van de taken beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO) en bemoeizorg & preventie (B&P), welke onderdeel zijn van de Wmo 2015, werken de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten al geruime tijd samen. De Regiovisie bijzondere doelgroepen 2017-2020 vormt de basis voor het regionaal beleid en het proces rond de doordecentralisatie.
De huidige regionale samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in het Convenant Beschermd wonen en opvang gemeenten Noord- en Midden-Limburg 2020-2021. De afspraken lopen tot en met 31-12-2021. Per 1-1-2022 gaan de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten deze taken gezamenlijk uitvoeren vanuit een nieuwe regionale samenwerking, gebaseerd op de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) die in juni 2020 door de VNG is vastgesteld.

Voorstel
Toestemming te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om als deelnemer toe te treden tot de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord, zoals deze komt te luiden na het vaststellen van het wijzigingsbesluit ter zake door de colleges in de regio Limburg-Noord.

Inleiding
Voor het beleid op het gebied van de taken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg & preventie werken de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten al geruime tijd samen. De Regiovisie bijzondere doelgroepen 2017-2020 vormt de basis voor het regionaal beleid en het proces rond de doordecentralisatie.

De huidige regionale samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in het Convenant Beschermd wonen en opvang gemeenten Noord- en Midden-Limburg 2020-2021. De afspraken lopen tot en met 31-12-2021. Per 1-1-2022 gaan de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten deze taken gezamenlijk uitvoeren vanuit een nieuwe regionale samenwerking, gebaseerd op de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) die in juni 2020 door de VNG is vastgesteld.
Voorgesteld wordt om de taken inzake BW, MO en B&P die de gemeenten regionaal willen laten uitvoeren, te beleggen bij het samenwerkingsverband de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg-Noord (hierna: MGR).

Inhoudelijke toelichting
1.1 Voor uitvoering van de door het college gewenste samenwerkingsovereenkomst is toetreding tot een gemeenschappelijke regeling noodzakelijk.
De samenwerkingsafspraken doen recht aan de gezamenlijke belangen, uitgangspunten en kernwaarden die de 14 colleges eerder hebben vastgesteld. Met de nieuwe samenwerking geven we enerzijds invulling aan het feit dat de doelgroep 'rondreist' door de regio. We zien ook dat de doelgroep maatschappelijke opvang en beschermd wonen te klein en te specifiek is om als

gemeente afzonderlijk op te pakken. Anderzijds geeft de verstevigde samenwerking juist ruimte om lokaal de meest passende zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners met complexe problematiek.

De samenwerkingsovereenkomst, die het college aangaat per 1-1-2022 (SOK; bijlage 6) heeft als doel om de continuïteit van voorzieningen voor BW, MO en B&P voor inwoners met complexe problematiek, en de regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen. Om de genoemde doelen te kunnen verwezenlijken worden in de SOK afspraken gemaakt over visie en beleidsvorming, de inspanningsverplichting en (individuele en gezamenlijke) verantwoordelijkheden van gemeenten, en de financiële solidariteit (zie ook bijlage 1, §1).

1.2 Door de taak van de coördinatie van de toegang en de regie op het beleidsproces te beleggen bij de MGR, vindt er regionale sturing plaats op de kwaliteit van de toegang en het versterken van de lokale sociale basis.

Voorgesteld wordt om de taken inzake BW, MO en B&P die de gemeenten regionaal willen laten uitvoeren, te beleggen bij het samenwerkingsverband de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg-Noord (hierna: MGR). De taken omvatten: contractmanagement, inkoop, monitoring en financieel beheer. Hiertoe behoort ook het opstellen van de formele begroting BW, MO B&P op basis van de raming die de colleges de MGR meegeven en de coördinatie van het beleids- en toegangsproces. De MGR zorgt ook voor het betalen van de regionale zorgkosten aan de aanbieders. Het opstellen van beleid op het gebied van BW, MO en B&P blijft bij de gemeenten. De stemverhouding binnen de MGR wordt toegelicht in bijlage 1, §2.

Om de taken te laten uitvoeren door de MGR is het nodig voor deze taken per 1 januari 2022 een tweede module toe te voegen aan de MGR, en de Midden-Limburgse gemeenten per 1 januari 2022 toe te laten treden tot de MGR. Voor de volledige tekst van de regeling MGR sociaal domein Noord- en Midden-Limburg verwijzen wij u kortheidshalve naar bijlage 2.

1.3 Uw raad dient toestemming te verlenen voor gemeenschappelijke regelingen die tussen colleges worden getroffen.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is hierover opgenomen dat toestemming daarbij alleen kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

- Onder strijd met het recht kan worden verstaan strijd met de wet (waaronder de Grondwet, wetten in formele zin en lagere regelgeving het recht van de Europese Unie en een ieder verbindende verdragsbepalingen) en de algemene rechtsbeginselen. Van strijd met de wet is in deze samenwerking ons inziens geen sprake.
- Van strijd met het algemeen belang kan sprake zijn wanneer uw raad van oordeel zou zijn dat er zwaarwegende argumenten bestaan op grond waarvan samenwerking met de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg ten aanzien van beschermd wonen, bemoeizorg en preventie ondoelmatig zou zijn. Daarbij geldt dat deze beoordeling door de raad, gelet op de eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van onze taken en bevoegdheden, terughoudend dient te worden toegepast. Ons inziens bevordert deze samenwerking de doelmatigheid van de ondersteuning aan deze doelgroep. Daarnaast wordt ook vanuit het Rijk en de VNG (mede gelet op de Norm voor Opdrachtgeverschap) samenwerking op dit terrein door gemeenten in de regio gestimuleerd, juist vanwege de meerwaarde daarvan voor inwoners, zorgaanbieders en het algehele functioneren van het zorglandschap.

Financiële toelichting

Naast de afspraken over de wijze waarop de taken worden georganiseerd, zijn er ook nieuwe financiële afspraken gemaakt. Tot nu toe ontving de gemeente Venlo als centrumgemeente de middelen. In principe ontvangt iedere gemeente vanaf 2023, op basis van een 10-jarig ingroeimodel, een rijksbijdrage voor beschermd wonen. Dit is nog afhankelijk van landelijke besluitvorming. Uitgangspunt is dat elke gemeente de rijksbijdrage voor BW, MO en B&P en de eigen bijdragen van beschermd wonen aan de MGR afstaat, ten behoeve van de regionale zorgkosten en regionale taken;

De verdeling van het saldo (inkomsten) zal wel in de lokale begroting worden opgenomen evenals de lokale zorg- en toegangskosten en de investeringen in de lokale sociale basis. Voor de gemeente Echt-Susteren betekent dit het volgende:

Echt-Susteren

Geraamde inkomsten uit verdeling saldo	**- € 1.314.484**
Geraamde uitgaven lokale zorg- en toegangskosten	**- € 397.165**
Saldo (ten behoeve van o.a. de lokale sociale basis 2022 en risico's}	**- € 917.319**

Ten aanzien van de regionale conceptbegroting BW, MO en B&P geldt het volgende:

1. De conceptbegroting die nu wordt meegestuurd kan in de laatste maanden op het onderdeel BW-inkomsten en uitgaven wijzigen. Wij verwachten dat er dan duidelijkheid is over de definitieve uitname van WLZ-cliënten.
2. De conceptbegroting die wordt meegestuurd met het collegevoorstel en het raadsvoorstel zal na besluitvorming als opdracht aan de MGR worden gezonden. Het AB van de MGR verwerkt deze conceptbegroting vervolgens in een definitie begrotingswijziging van de MGR en legt deze voor zienswijze voor aan de gemeenteraden. Dit zal niet eerder dan in het eerste kwartaal van 2022 plaatsvinden.

Juridische toelichting

Regionale taken BW MO B&P Noord- en Midden-Limburg

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) draagt gemeenten op om zorg te dragen voor maatschappelijke ondersteuning en voor de kwaliteit en de continuïteit van de voorzieningen, waaronder voorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De colleges hebben besloten om diverse taken met betrekking tot beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoei- en preventiezorg regionaal te laten uitvoeren door de MGR. Hiertoe zijn de taken en bevoegdheden van de MGR uitgebreid met samenwerkingsmodule 2.

Duurzaamheid / Cittaslow

Niet van toepassing

Risico's

1. *De huidige budgetten in de begroting kunnen niet toereikend blijken als gevolg van bijvoorbeeld een toename verstrekte indicaties BW.*

Vanwege de lokale indicatiestellingen is het niet ondenkbaar dat het regionale totale volume van indicaties wijzigt. De opdracht die de MGR krijgt voor het opstellen van de regionale begroting kent echter een aantal maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de in de laatste jaren behaalde kostenbesparingen op het gebied van BW, MO en B&P niet verloren gaan. Welke maatregelen dat zijn, staat beschreven in bijlage 1, §4.

2. *Eén of meerdere colleges of gemeenteraden kunnen niet akkoord gaan met de voorgestelde besluiten.*

In geval één of meerdere colleges of raden niet akkoord gaan, is er een noodscenario geschetst. Dit noodscenario voorziet in een tijdelijke oplossing en geeft tijd om zaken aan te passen zodat de afspraken wel door alle 14 colleges en raden kunnen worden vastgesteld. Ook voor het noodscenario zal er besluitvorming plaats door het college moeten vinden. Dit kan met terugwerkende kracht waardoor de zorgcontinuïteit wordt geborgd. Bovendien wordt dan de vastgelopen samenwerking vlot getrokken door toepassing van het VNG-escalatiemodel.

3. *De uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang is mede afhankelijk van het aantal beschikbare woonplekken.*

Indien er onvoldoende woonplekken beschikbaar zijn, bestaat de kans dat de kosten voor beschermd wonen toenemen omdat er minder uitstroom mogelijk is. We proberen voor meer

woonplekken te zorgen door samen te werken met woningcorporaties en zorgaanbieders. Dit doen we onder andere via het Matchingspunt in Midden-Limburg. Afspraken over wonen en zorg en beschikbare woningen voor het Matchingspunt zijn in Midden-Limburg opgenomen in de prestatieafspraken tussen gemeenten en woningcorporaties.

4. Toekomstige landelijke ontwikkelingen kunnen van invloed worden op de samenwerking.
Er zijn een aantal landelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de regionale samenwerking. Dit betreft onder andere de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen. Het is nog onduidelijk wanneer dit ingevoerd gaat worden en welke uitwerking dit precies heeft voor de regionale samenwerking in Noord- en Midden-Limburg. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en bespreken dit ook op regionaal niveau.

Burgerparticipatie
De adviesraad is geïnformeerd over de regionale samenwerking voor inwoners met complexe problematiek. De adviesraad heeft op 19-10-2021 positief geadviseerd ten aanzien van het voorgenomen collegebesluit (zie bijlage).

Bijgevoegde stukken
1. Raadsbesluit
2. Algemene toelichting bij raadsvoorstel
3. Concept-wijzigingsbesluit – Modulaire gemeenschappelijke regeling
4. Toelichting Modulaire gemeenschappelijke regeling
5. Regionale begroting BW, MO, B&P
6. Toelichting Regionale begroting BW, MO, B&P
7. Samenwerkingsovereenkomst
8. Toelichting Samenwerkingsovereenkomst
9. Advies adviesraad Sociaal Domein Echt-Susteren

Ter inzage liggende stukken
Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

drs. G.W.T. van Balkom
secretaris

dr. J.W.M.M.J. Hessels
burgemeester